

Naše veselje

Priloga „Slov. gospodarja“ za deco.

Štev. 5.

Letnik III.

Sv. Rešnje Telo.

1.

Praznik Rešnjega Telesa,
praznik lep praznujemo;
srca in oči v nebesa
k Bogu povzdiguje.

2.

Svet je cerkev neizmerna
danes, nebo za strop ima;
danes pod nebom družba verna
hvali in časti Boga.

3.

Danes pod milim nebom maše
po vsej zemlji se pojo;
danes naravnost prošnje naše
pred Boga v nebo gredo,

4.

Zvonček poje, pokleknimo,
kristjani, vsi lepo
in hvaležno počastimo
sveto blaženo Telo,

J. Stritar,

Slomšekova berilca.

Nadaljujmo z berilci iz spisov, katere nam je zapustil naš nepozabni ljubitelj mladine škof A. M. Slomšek. Koliko bogastva je v njih, koliko bleščečih biserov! Treba jih je le dvigniti in prav pogledati! Kdor čita in premišljuje Slomšekove spise ne samo z razumom, ampak predvsem tudi s srcem, ta bo našel v njih vrelec vsega dobrega in tolažilnega; na duši in telesu okrepcan bo odšel od njih. Naše današnje berilce ima naslov:

Spoznavanje Boga.

Kdo je naučil ptičice peti? Kdo jih navadil brzo leteti? Kdo dal je jelenu bistro nogo, da tja po planini po bliskovo gre?

Kdo da vetrovom močno piháti? Kdo reče burji silno vihrati? Kdo tiho zimo nam pripeljá? Kdo toplo leto zopet nam da?

Kdo reče vrelcem nežno šumeti? Hitrim potokom po bregu dreti? Kdo goni reke, velike vodé, kdo jih izliva v strašno morjé?

Kdo daje solncu svetlo sijáti? Kdo ukaže zvezdam lepo migljati? Kdo je olepšal jasno nebo? Zemljo pogrnil kdo je tako?

Kdo je nebo nad nami okrožil? Hišico polžku kdo je naložil? Kdo li naučil pajka je prestí, pridno čebelo strdi pa nanesti?

Kdo, dete mlado, te je ustvaril? Kdo ti telo in dušo podaril? Kdo ti da kruha, kdo ti da piti? Kdo ti da zdravja se veseliti?

Vsegamogočni blisk in grom daja, da se nebo in zemlja zamaja; On, ki grom, bliske v rokah ima, On tudi dežja zemlji rad da.

Vse to je ustvaril Bog ljubeznivi, ki vsem vam je oče predobrotljivi; On naše duše k sebi bo vzel, ko bode truplo v grobu pepel.

A. M. Slomšek.

Razgovorček.

Zadnjič smo govorili o krajih na zemlji, kjer često nastopajo potresi. Danes pa poglejmo drugam, n. pr. v Afriko tja, kjer se vije reka Kongo skozi pragozde, ki so tako gosti, da bi se splazila skozi nje samo kača. Zrak je tu vroč in vlažen, topel dež prodira skozi listje dreves. Drevesa so tako visoka, da jim ne vidiš vrha, in stoji tako gosto, da nikoli ne more solnčni

žarek do gozdnih tal. Kdor vstopi, ga obdaja temnozelen mrak. Liane, ovijavke vije od vsake veje, se vijejo po tleh, se raztezajo od drevesa do drevesa ter se spletajo v neprodirno goščavo. Plezalni praproti in orhideje se prilepljajo na stebila in tisoči cvetočih zajedavk sede na vejah. V drevesnih kronah kričijo papige in raznovrstne opice telovadijo v vejevju. Tla

so močvirnata, napredovanje je zelo težavno in tista redka pota kmalu spet pre-rastejo.

Tukaj prebivajo zamorci, ljudje kakor mi in vendar povsem drugačni. Če bi jih opazovali, bi se zelo začudili, kako popolnoma tuje je vse, kar delajo in govorijo, kar izdelujejo in jedo in kako se oblačijo. Neznosno žge solnce, le ob deževnem času nastopajo težke nevihte, velikanske vodne množine padajo z neba in reka Kongo zelo naraste. Snega in ledu ti ljudje, ki tu živijo, niso videli nikoli. Niti ne vedo, kaj je to, in takih besed nimajo v svojem jeziku.

Hvaležni velikan.

(Pravljica.)

Nekoč sta zavela kralj in kraljica. Narod je oba zelo ljubil, ker sta bila dobra in pravična. Blizu glavnega mesta je prebival v gozdu velikan. Nekoč pri velikem viharju mu je padlo deblo večstoletnega drevesa na nogo in mu je prizadelo težko

In vendar imamo krajine na zemlji, kjer se tla nikoli povsem ne odtalijo in kjer po zimi, ki traja pol leta, kopno in morje izgineta v ledu. V teh krajih okoli severnega tečaja živijo Eskimovci. Poleti stanujejo v šotorih iz tjulenjevih kož, po zimi pa si postavijo hiše iz snega. Gozdov ti ljudje ne poznajo in drevesa vidijo le tedaj, če včasih reke ali morje naplavijo obelena drevesna debela. Ta so zanje več vredna od suhega zlata, ker izdelujejo iz njih lovsko orodje in ogrodje za svoje čolne.

obljubil pomoč, ki bi ji bila potrebna. — V deželo se je priklatil velik zmaj in se je nastanil v duplini sredi gozda. Od tam je ogrožal vse, kar je bilo v bližini živega, najsi je bil človek ali žival. Velika žalost se je polastila vsega naroda. Nihče ni bil

rano. Nikogar ni imel, da bi mu pomagal. S težavo se je privlekel do gozdarjeve hiše ob koncu gozda. Tam sta baš tedaj vedrila kralj in kraljica, ker ju je bila presenetila nevihta na lovu. Dvorjani niso vedeli, kaj bi počeli. Hoteli so velikana pregnati. Kraljica pa je stopila do njega, mu je izprala rano ter jo je nežno obvezala. Velikan jo je lepo zahvalil in ji je

več varen pred ostudno živaljo. Ljudje so se zbal za življenje kralja in kraljice ter so ju spravili daleč od glavnega mesta v močan, skrit grad. Tja so sli odslej pri-nášali novice, koliko ljudi je zmaj spet požrl, kako škodo je na-avil pri čredah in na poljih. Kralj in kraljica nista vedela pomoči, ker ni bilo viteza, ki bi bil uspel v boju z zmajem.

Tedaj se je spomnila kraljica na velikana. Skrivala je poslala ponj in mu je potožila svoje gorje. Velikan je takoj obljubil svojo pomoč. Dal si je skovati velik železen drog in se je podal v gozd. Kmalu je zagledal zmaja in začel se je srdit boj. Velikan je meril le na zmajeve oči. Iztaknil mu je eno in kar na to še drugo. Zdaj, ko je bil zmaj slep, si ni mo-

gel več pomagati in velikan ga je lahko obvladal.

Nato pa se je vrnil h kraljevemu paru ter jima je povedal, da se lahko vrmeta v glavno mesto. Zvesto je spremljal kočijo. Blizu mestnih vrat pa je izpregel konje in je sam ponesel kočijo ob radostnem vzklikanju naroda v mesto.

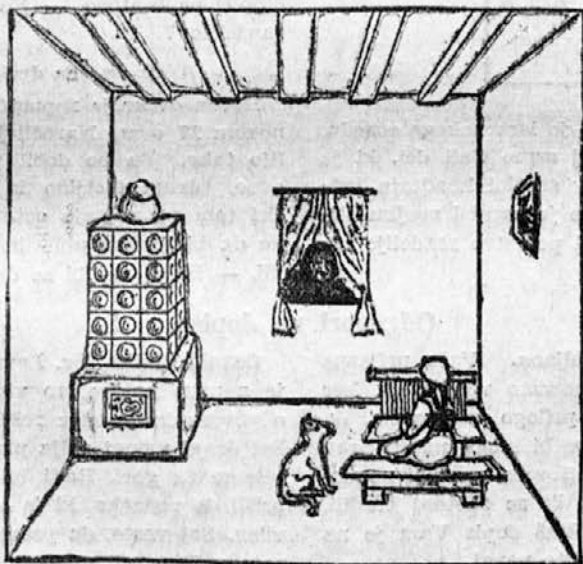
Zaslužno plačilo.

Precej daleč od velikega mesta je živel starka s svojo hčerko. Siromašno se je preživljala s tkanjem blaga. Hčerka je nosila izdelano blago na prodaj. Poleti jima še ni bilo tako hudo, prava potreba je nastala šele tedaj, ko so minuli topli dnevi in se je začela mrzla doba. Zima je bila huda; matere se je lotila bolezen. Kar si je bila prihranila, sta porabili za zdravnika in za zdravila. Zdaj se je morala pridna hčerka na vso moč truditi, da si prisluži denarja za se in za mater.

k njej in jo vpraša ljubeznivo, kam gre, kako se ji godi. Dekle ji potoži svojo revščino. Tako živo in odkritosrčno je govorila, da se zaleskeče gospe solza usmiljenja v obeh. Malo pomisli in reče:

»Dobro, da sva se sešli danes. Meni je treba mnogo tkanega blaga v gospodinjstvu. Če ti je prav, ga odkupim od tebe, da ti ga ne bo treba nositi v mesto.«

Deklici je bilo prav. Gospa stopi na pot, pomigne šoferju, ki je čakal pri avtu, in mu izroči blago; potem pa seže v žep in

Odslej je morala ona ves dan sedeti ob tkalnem stroju in delati brez prestanka. Samo domači maček ji je bil tovariš.

Nekega jutra zgodaj si je oprtila izdelano blago, da ga ponese v mesto na prodaj. Med potjo je računala, koliko bi lahko izkúpila in kaj bi nakúpila za dobljeni denar.

A pot je bila dolga. Trudna sede hčerka pod tanko smreko, da si odpočije.

Kar privozi po poti lep avto. V njem je bila gospa. Ko vidi žalostno deklico, sede

plača deklici blago in sicer mnogo več, kakor je bila deklica zahtevala. Nazadnje ji da še vizitko s svojim naslovom ter jo pozove, naj se čimprej oglasi pri njej v mestu.

Zavzeta zre deklica na toliko bogastvo; še zahvaliti se ne more takoj. Ko povzdigne oči, gospe in avta ni bilo več; odtegnila se je zahvaliti.

Se je stirmela deklica na denar v svoj roki in na vizitko, kar pride domači župnik po poti. Vesela mu je pripovedala, kaj

se ji je bilo pripetilo. župnik je pogledal vizitko in dejal:

»Srečno si naletela. To je zelo bogata in predvsem dobrotna gospa. Angelsko srce ji bije v prsih. Ne zamudi je posetiti, bo ti v dobro. Sicer pa to tudi zaslužiš. že dolgo časa opazujem, kako lajšaš s

svojimi rokami gorje bolni materi. Vedno sem želel, da bi našla tudi posvetno plačilo za svoje dobro srce in moja želja se je izpolnila.«

In res je tako bilo. Bogata gospa se je zelo zavzela za mater in hčer ter jima je omogočila mirno in srečno življenje.

Lev in lisica.

(Basen.)

Misica je rekla levu:

»Gospodar živali, nekaj ti moram povedati. Osel o tebi slabo govori. Pravi, da ne ve, kaj je na tebi dobrega in plemenitega. Ne more te pohvaliti ne radi junaštva, ne radi velikodušnosti ali pra-

vičnosti. Ti netiš povsod prepir in abijaš nedolžne živali.«

Lev je malo pomislil, potem pa je odgovoril:

»Naj govori, kar hoče. Kar o meni misli osel, za to se jaz ne brigam.«

Naloge.

1. Dediščina.

Oče je zapustil svoje posestvo svojim štirim sinovom. Posestvo vidite na sliki.

To, kar je črtkano, je last nekega sosesa, posestvo tvori torej samo tisti del, ki je bel. Tam, kjer je v sredini kvadrata točka, je studenec. Oče je naročil svojim štirim sinovom, naj si posestvo razdelijo takole:

1. Vsak izmed sinov mora dobiti enako velik del od posestva.

2. Vendar pa se mora izvršiti razdelitev tako, da bo vsak sin imel do studenca dostop po svojem posestvu, ne da bi moral stopiti na bratovo. — Kako se bo izvršila razdelitev?

2. Še ena dediščina.

Reven ovčar je zapustil svojim trem sinovom 17 ovac. Naročil je, naj jih razdelijo tako, da bo dobil prvi sin polovico ovac, drugi tretjino in zadnji devetino. Pri tem pa morajo ostati vse ovce žive, ne da bi katero ubili in kot tako razdelili. — Kako naj bi se delitev vršila?

Odgovori na dopise.

Trdin Miha, Ljubljana. Vaše prijazne ponudbe, žal, ne moremo vpoštevati, ker so sredstva za to prilogo tako pičila, da vam za Vaš trud ne bi mogli nuditi prav nobene odškodnine. Seveda pa tudi nemo-remo zahtevati, da bi se zastoj trudili. Zato obžalujemo! Vaš dopis vam je na razpolago, če ga želite nazaj.

Ferk Simon, Sp. Vižinga. Prva naloga je bila rešena v naši 4. številki. Sicer tam besedilo ni povsem pravilno, stvar sama pa je v redu. Knjigarnar je iz svojega dal knjigo in 100 pravih dinarjev, dobil pa je v blagajno 80 dinarjev, torej ima izgubo knjigo in 20 Din. Druga naloga je popolnoma pravilna. Škoda, da nam niste pisali, kako ste prišli do teh števil, ker bi nas bilo to najbolj zanimalo. Morda pa nam to še pojasnite!

Osvald Štefka, Sv. Lovrenc na Poh. Kaj je s prvo nalogo, to vidite iz gorenjega odgovora in iz naše rešitve v 4. številki. Pri drugi nalogi velja prav isto, kakor to pišemo tu gori. Radi bi vedeli, kako ste prišli do podatka, ki je sicer povsem pravilen. Saj veste, da pravijo, da vodijo vsa pota v Rim, ali med njimi mora biti ena najkrajša in najbolj udobna. In to bi pri tej rešitvi radi spoznali.

Breznik Jože, Split. Zelo nas veseli, da seanimate za našo prilogo. Pravite, da jo čitate Vašemu sinčku in da ga veseli. Samo večkrat naj bi priloga prišla! O tem smo pisali že zadnjič. Mogoče se bo še kaj dalo urediti, za enkrat je prav, da sta zadovoljna Vi in Vaš sinček, ki se menda zdaj že koplje v lepem Jadranu,